

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ג

שם השיעור **Wiping out Amalek - Vendetta or Virtue**
 שם המרצה **Menachem Leibtag – mleibtag@gmail.com**

A. The commandment in Devarim chapter 25

דברים פרק יז זכור, את אשר-עשה לך עמלק, בדרך, בצאתכם ממצרים.
 יח אשר קרה בדרך, ויזנב בך כל-הנחשלים אחריך--ואתה, עיף ויגע;
 ולא ירא, אלהים. יט והיה בקניית ה' אלהיך לך מכל-איביך מסביב, בארץ
 ...-תמחה את-זכר עמלק, מתחת השמים; לא, תשכח.

B. RAMBAM Hilchot Melachim -making peace, even with Amalek

א,א שלוש מצוות נצטוו ישראל בשעת כניסתן לארץ
 1--למנות להם מלך שנאמר "שום תשים עליך מלך" (דברים יז,טו),
 2 ולהכרית זרעו של עמלק שנאמר "תמחה את זכר עמלק" (דברים כה, יט),
 3 ולבנות להם בית הבחירה שנאמר "לשכנו תדרשו, ובאת שמה" (דברים יב,ה).
 ה,ה וכן מצות עשה לאבד זרע עמלק, שנאמר "תמחה את זכר עמלק" (דברים כה, יט);
 ומצות עשה לזכור תמיד מעשיו הרעים ואריבתו, כדי לעורר איבתו--שנאמר "זכור, את אשר עשה לך עמלק"
 (דברים כה, יז). מפי השמועה למדו,
 "זכור" בפה; "לא, תשכח" (דברים כה, יט) בלב, שאסור לשכוח איבתו..
 ו,א אין עושין מלחמה עם אדם בעולם, עד שקוראין לו לשלום--...במה דברים אמורים
 במקמת הרשות שהוא עם נשאר האמות. אבל שבועה עממין ועמלק נשלא השלימו אין
 מניחין מהם נשמה...

Questions:

- Why is the booty forbidden?
- How do we identify Amalek – parental or maternal descent?
- Where is their country, and who is keeping track of the genealogy?
- Do those descendants need to continue sinning, if so, to what degree & who decides?
- Why is this commandment ONLY after we 'have rest from all our surrounding enemies'?

C. The events at Refidim - our first encounter with Amalek

שמות פרק יז א ויסעו כל-עדת בני-ישראל ממדבר-סין, למסעיהם--על-פי ה'; ויחנו,
 ברפידים, ואין מים, לשתת העם... ה ויאמר ה' אל-משה, עבר לפני העם, וקח אתך, מזקני
 ישראל; ומטה, אשר הפית בו את-היאר--קח בידך, והלכת.
 ו הנני עמך על-הצור, בחרב, והפית בצור ויצאו ממנו מים,
 ושתה העם; ויעש כן משה, לעיני זקני ישראל.
 ח ויבא, עמלק וילקחם עם-ישראל ברפידים.

D. 'Yirat Elokim' - in Chumash

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ג

Breishit 20:9-11 - Avraham & Avimelech

יא ויאמר, אברהם, כי אמרתי רק אין-יראת אלהים, במקום הזה; והרגוני, על-דבר אשתי.

Breishit chapter 42:15-19 - Yosef & his brothers

יח ויאמר אלהם יוסף ביום השלישי, זאת עשו וחיו; את-האלהים, אני ירא

Shmot 1:14-17 - the Midwives in Egypt

יז ותיראנן המיילדת, את-האלהים, ולא עשו, כאשר דבר אליהן מלך מצרים...

E. Other mitzvot that require "zechira" in Sefer Devarim

Shabbat in Ten Commandments - that you were a slave!

לא תעשה כל-מלאכה אתה ובנך-ובתך ועבדך-ועבדתך ואמתך ושורך וחמורך וכל-בהמתך, וגרך אשר בשעריך--למען ינוח עבדך ואמתך, כמוך - וזכרת, כי עבד היית בארץ מצרים..

Passover - Devarim 16:3 - remembering the day you left Egypt

Miriam - Devarim chapter 24 - re: laws of leprosy -

ט זכור, את אשר-עשה ה' אלהיך למרים, בדרך, בצאתכם ממצרים

F. 'Next door neighbors' in Sefer Devarim chapters 23 thru 25

See 23: 20; 23: 22-26; 24: 7-10; 24: 14-22— especially:

כד, טז לא-יומתו אבות על-בנים, ובנים לא-יומתו על-אבות : איש בחטאו, יומתו. יז לא תטה, משפט גר יתום; ולא תחבל, בגד אלמנה.
 כד, יח וזכרת כי עבד היית במצרים, ויפדה ה' אלהיך, משם...

See 25:14-16 – taking advantage of the vulnerable – right before Amalek!

כה, יד לא-יהיה לך בביתך, איפה ואיפה : גדולה, וקטנה. כה, טו אבן שלמה וצדק יהיה-לך, איפה שלמה וצדק יהיה-לך--למען, יאריכו ימיה, על האדמה, אשר-ה' אלהיך נתן לך. כה, טז כי תועבת ה' אלהיך, כל-עשה אלה : כל, עשה עול.
 כה, יז זכור, את אשר-עשה לך עמלק

... see also Devarim 28:9-10 in its context

כח, יז וראו כל-עמי הארץ, כי שם ה' נקרא עליך; ויראו, ממך.

G. Re-examining the stories re: Amalek in Sefer Shmuel

See 14:47-48 ; chapter 15 (was Agag himself evil?) & 30:11-15

Summary – Location/ Location / Location -

AMALEK - An ENEMY of ISRAEL, or an ENEMY of GOD !